

slutte sig til Forslaget i den Form, hvori det foreligger fra Regeringens Side. Denne § 20, hvorved vi nu staa, er, som det ærede Thing vil vide, et Forsøg, som jeg har gjort paa at overføre den faktiske Tilstand, saaledes som den nu for Tiden omtrent har dannet sig under Indflydelse af Loven af 21de Juni 1854 og den Maade, hvorpaa denne Lov er benyttet — en faktisk Tilstand, om hvis fortsatte Varighed man rigtignok ikke kan have nogen begrundet Mening — den er, siger jeg, et Forsøg paa at overføre denne nu bestaaende Tilstand under de forandrede Forhold, der indtræde, naar der bliver Spørgsmaal om Ophævelse af Majoratsbaandet. Samtlige de Hovedsætninger, som findes i den, ere, hvad jeg neppe behøver at sige: det ærede Thing, meget nøie overveiede og danne i Forening et Hele, hvor ikke et enkelt Hovedpunkt kan forandres, uden at der fremkommer et væsentlig forskjelligt og nyt Resultat, som jeg ikke vilde driste mig til at betragte som et rimeligt Bederslag for den nuværende Tilstand. Det er efter min fulde Overbevisning urigtigt, naar man overhovedet vil indlade sig paa at opstille saadanne almindelige Regler, da blot at ville fæste Opmærksomheden paa den ene Side af Sagen. Efter min Opfattelse er Flertallets Forslag lidende af den Mangel, at det kun eller i alt Fald væsentlig kun tager Hensyn til den ene Side. Skal der gives en Lov om denne Sag, maa der efter min Overbevisning tages et mere alsidigt Hensyn, der maa opstilles saadanne Regler, at man overhovedet kan vente, at Majoratsbesidderne nogensinde kunne være opfordrede til at benytte Loven; ellers er det virkelig, som jeg igaar udtrykte mig, som om man vilde opstille Regler, der forhindrede Overgangen til fri Eiendom. Det gjælder om de tre Hovedpunkter, som her frembyde sig. Det gjælder om Forandringen af „en Fjerdedel“ til „en Trediedel“, det gjælder om Forslaget, hvorefter Indbetalingen ikke skal ske i Statskassen for efter nærmere Regler at anvendes til Bøndalmuens Larv, og det gjælder fremfor Alt om Forslaget under Nr. 34, hvorved Godkjendelsen af Salgsplanen er uddraget Administrationen og derimod henlagt under

den ifølge § 11 udnævnte Formand og de ligeledes ifølge § 11 af Rigsdagen udnævnte 2 Kommissionsmedlemmer enstemmigt“. Det er, som jeg heller ikke tror, at det ærede Udvalgs Flertal vil betvivle, at gjøre denne Salgsplans fastsættelse saa vanskelig, at man vel maa kunne sige, at Vanskeligheden nærmer sig til Umulighed, og dog er det af megen Bigtighed at stille alle disse Bestemmelser paa en saadan Maade, at det kunde opnaas, at der i alt Fald i Reglen vilde finde frivillig Overenskomst Sted, men at der, naar dette undtagelsesvis ikke skete, saa var en rimelig og billig Opgjørelse mellem alle Parter. Derimod har den ærede Ordfører, som naturligvis i det Hele taget efter Sagens hele Gang meget vel forud har vidst, hvorledes Regeringens Stilling maatte være til disse Forslag, rigtig forudsat, at der ikke fra Regeringens Side kunde være Noget at indvende imod, at de Bestemmelser, som ere givne med Hensyn til Fæstere, ogsaa komme til Anvendelse med Hensyn til de langvarige Forpagtninger. Men det kan jo ikke hjælpe Noget, at jeg i dette enkelte Punkt kan slutte mig til Udvalget. Naar mit egentlige Tilbud til det ærede Thing i sine Hovedbestemmelser er vraget, kan det ikke hjælpe, at jeg paa dette Punkt eller paa enkelte andre Punkter i de tidligere Afsnit kunde tiltræde. Forandringsforslag, som væsentlig svarede til Flertallets Forslag. Naar, som sagt, Hovedbestemmelserne vrages, nytter det ikke, om man kunde blive enig om de mindre Punkter, og hvad der een Gang er vraget, har jeg ikke Lyst til at plage Thinget yderligere med. Der er altsaa nu væsentlig § 22 tilbage. Den ærede Ordfører fremhævede meget stærkt Forskjelligheden mellem Forslagene. Ja, der er ganske vist en betydelig Forskjel. Der er imidlertid dog ogsaa en Lighed. Der er nemlig en Tanke, som gaar igjennem de forskjellige Forslag, og som for saa vidt dog indeholder paa dette Punkt Noget, der ligesom knytter dem sammen. Det er den Betragtning, at, naar man først kommer til at overveie disse Spørgsmaal, synes det besynderligt, at der skal være saa stor Forskjel i Lovgivningen mellem den Testationsret, som tilkommer Selveierhønder, og den Testationsret, som tilkommer